

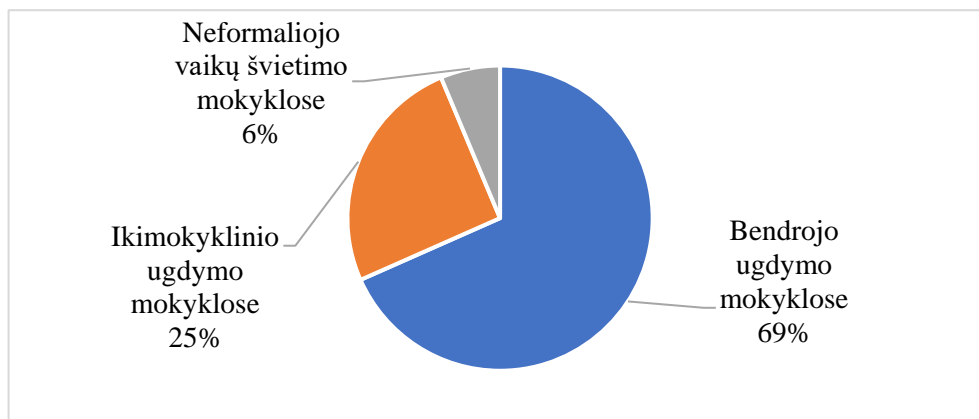
Pakruojo rajono savivaldybė

Pakruojo r. pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2021–2022 m. m. Pakruojo r. savivaldybėje dirbo 332 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 227 (69 proc.) – bendrojo ugdymo, 84 (25 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 21 (6 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.).

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Centras vykdė 38 ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programas (toliau – Programos) pagal Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus. Jose dalyvavo 1 287 pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę). Kai kurios PKT Programos tęsiasi keletą metų.

Palyginti su praėjusiais metais, matyti, kad šiemet savivaldybėje Programų vykdyta gerokai daugiau. Praeitais metais pagal vykdytų Programų skaičių didesnis dėmesys buvo skirtas prioritetui *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*, ypač jo kryptčiai *Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas*, o šiais metais – prioritetui *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį* ir jo kryptčiai *Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas*, tačiau pagal dalyvių skaičių šiais metais paklausiausios buvo Programos pagal prioriteto *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas* kryptį *Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas*. Aktualios pagal dalyvių skaičių šiais metais buvo ir šio prioriteto kryptį *Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime* atliepančios Programos. Šiais metais vykdyta Programa ir pagal šio prioriteto kryptį *Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas*, praeitais metais Programų pagal ją nebuvo vykdyta.

¹ Prieiga internete <http://www.sjsc.pakruojis.lt>.

1 lentelė. Daugiausia Programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

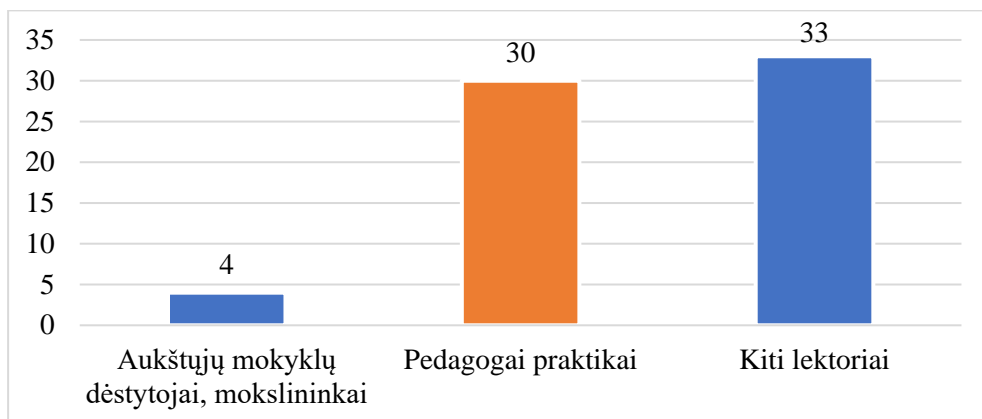
Vykdytų Programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų Programų skaičius	Vykdytų Programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	18	359
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	3	154
I mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	13	174
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	2	31
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	5	325
Mokinio skirtumų suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	3	172
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	2	153
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	15	603
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	9	293
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	1	60
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	5	250
Iš viso:	38	1 287

Rajono pedagoginiai darbuotojai, dalyvavę įgyvendinant Programas ir plėtoję savo profesines kompetencijas, turėjo galimybę mokytis kartu su pedagogais praktikais, mokslininkais ir kitais lektorais. Duomenys rodo, kad 2022 m. daugiau kaip 49 proc. (33 asmenys) lektorių buvo kiti lektoriai (Centro, ministerijų, savivaldybių darbuotojai, nacionalinių nevyriausybių ir verslo organizacijų atstovai, psichologai, sveikatos specialistai ir pan.).

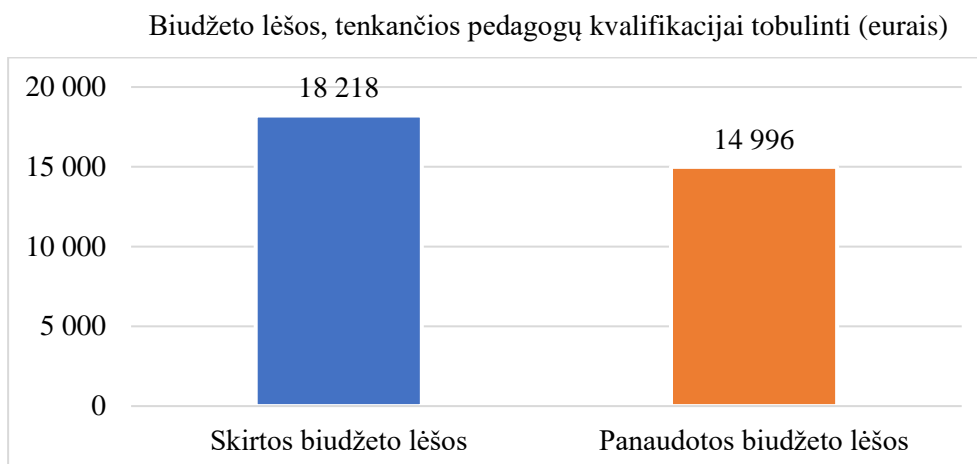
2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo Programas dažniausiai įgyvendino kiti lektoriai

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo Programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. panaudota didžioji dalis PKT skirtų lėšų (žr. 3 pav.). 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., tačiau 2022 m. jų panaudota šiek tiek mažiau nei 2021 m. (87 proc.).

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 82 proc.

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

(pagal Centro veiklos išorinio vertinimo išvadas ir interneto svetainės puslapių apžvalgą, atliktą 2023 m. vasario–gegužės mėn.)

Savivaldybėje kvalifikacijos tobulinimo renginių organizavimo tvarką reglamentuoja Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programų, finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, finansavimo ir atrankos tvarkos aprašas bei rajono savivaldybės 2021–2023 metų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planas.

Renginiai viešiami Centro interneto svetainėje, *Facebook* socialiniame tinkle. Renginių laikas, vieta ir forma derinami, atsižvelgiant į mokytojų darbo grafiką ir poreikius, mokinių atostogų laiką. Nemaža dalis renginių vyksta mokytojų darbo vietose.

Centro svetainėje renginiai skelbiami atskiroje skiltyje; norint plačiau sužinoti apie renginį, sudominusį tik pagal pavadinimą (jo vykdymo datą, pradžios laiką, vietą, lektorius, atsakingą asmenį ir kainą), reikia paspausti aktyvią nuorodą. Registracija į renginius vykdoma užpildant atskirą registracijos į renginius formą, kurią galima rasti svetainės skiltyje *Registracija*. Kokią prioritetinę 2023–2025 m. kvalifikacijos tobulinimo sritį atliepia Programa, pagal kurią vykdomas renginys, svetainėje nenurodyta, atskirai šios PKT sritys taip pat nėra paskelbtos.

Centro mėnesio renginių planuose yra ir PKT renginių, skirtų ugdymo turinio atnaujinimo (toliau – UTA) temoms: šiuolaikinės ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimas pasirengiant ir įgyvendinant atnaujintą ugdymo turinį, dalykinių ir bendrųjų kompetencijų, būtinų įgyvendinant atnaujintą ugdymo turinį, tobulinimas. Atnaujintas ugdymo programų turinys ir kompetencijų ugdymas analizuotas ir metodiniuose pasitarimuose. Per pasitarimus išrinkti atstovai, kurie dalyvavo UTA skirtuose mokymuose, patvirtinta rajoninė darbo grupė, koordinuojanti naujo ugdymo turinio įgyvendinimą.

Profesinių kompetencijų tobulinimo renginiai pasižymi formų įvairove: organizuojami seminarai, diskusijos, refleksijos, edukacinės išvykos.

Atskirai vykdomos Programos mokyklų bendruomenėms, jų tikslas – padėti mokytojams planuoti pamoką, suteikti žinių apie šiuolaikinės pamokos būdus ir metodus, stiprinti mokytojų pasitikėjimą savo sugebėjimais ir formuoti nuostatą, kad reikia periodiškai analizuoti, vertinti, modeliuoti savo veiklą. Ugdymo įstaigų pavaduotojai kiekvieną mėnesį analizavo aktualius ugdymo klausimus, dirbdami pagal Programą *Sėkmingas pokyčių valdymas ir lyderystė ugdymo proceso tobulinimui*.

Svetainėje yra atskiras skyrius *Atnaujinto ugdymo turinio diegimas Pakruojo rajone*, kuriame paskelbti UTA komandos narių sąrašas, UTA diegimo planas, UTA plano mokyklai pavyzdys, kita informacija.

Rajone nuosekliai plėtojamos pedagogų ir kitų suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą paslaugos, didinamas jų prieinamumas ir patrauklumas, skatinama perimti pozityvią patirtį, dalytis, taip pat skatinama savanorystė, telkiama reflektuojanti rajono pedagogų bendruomenė. Centras vykdo konsultavimą – ne tik mokyklų, bet ir pedagoginių bei psichologinių vaikų, tėvų, mokytojų konsultavimą, organizuoja rajoninius mokinių konkursus ir olimpiadas, mokytojų metodinę veiklą.

Centro svetainėje sistemingai kaupiamas edukacinės patirties bankas. Jis apima įvairių sričių gerosios patirties naujoves, skelbiamas pagal tematiką. Atskiros skiltys skirtos metodiniams būreliams, čia pagal dalykus pateiktas metodinio būrelio veiklos planas ir jo tarybos narių sąrašas, tik dar neatnaujinta šiems mokslo metams aktuali informacija. Centro darbuotojai mokyklų vadovus, mokytojus, švietimo pagalbos specialistus ir tėvus (globėjus, rūpintojus) konsultuoja apie švietimo pagalbos organizavimą, specialiojo ugdymo skyrimą, specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimą, specialiosios pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikimą, kitais klausimais.

Remiantis Centro veiklos duomenimis, atspindinčiais interneto svetainės puslapiuose, ir Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centro veiklos išorinio vertinimo išvadomis, matyti, kad siekiama sudaryti galimybes pedagoginių darbuotojų bendrosioms ir profesinėms kompetencijoms ugdyti.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Vadovaudamiesi Pakruojo r. savivaldybės ir Centro pateiktais duomenimis, galime teigti, kad savivaldybė vykdo tikslingą PKT stebėseną, siekdama geresnės ugdymo kokybės.

Grįžtamasis ryšys po PKT renginių gaunamas formaliau ir neformaliau būdais. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poveikis ugdymo kokybei matuojamas vykdant stebėseną ir analizuojant mokinių pasiekimus. Organizuojami Centro ir savivaldybės Švietimo skyriaus komandos vizitai į mokyklas šiems rezultatams aptarti. Taip pat išklausa mokyklų vadovų nuomonė apie PKT mokymų turinį ir įtaką mokinių pažangai ir pasiekimams.

Pateikti duomenys rodo, kad pastebimas PKT poveikis mokinių pasiekimams ir pažangai – gerėja pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) ir valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatai. Be to, keičiasi mokytojų požiūris į ugdymo procesą, pavyzdžiui, ugdant daugiau dirbama su įvairiomis programėlėmis, ugdoma vaikų skaitmeninė kompetencija, o tai padeda gerinti mokinių mokymosi rezultatus, be to, kartu paaugo ir vaikų pasiekimai visų kompetencijų srityse, jie tapo savarankiškesni, aktyvesni.

Kryptingai, pagal šalies ir rajono pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus ir mokyklų poreikį vykdomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas daro **poveikį ir savivaldybės mokyklų, kaip organizacijų, pažangai**. PKT renginiai stiprina bendruomenę, pozityviai keičia požiūrį į ugdymo įstaigų veiklos planavimą, organizavimą. Ryškesnė organizacijų kaita ir pažanga. Pedagogai drąsiau imasi lyderystės, vadovavimo darbo grupėms. Į organizacijos veiklą aktyviau įsitraukia tėvų bendruomenė.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- savivaldybės lygmeniu daugiau dėmesio *skirti* PKT stebėsenai, *analizuojant*, ar dalyvaujant PKT Programose pedagogų įgyta mokymosi patirtis ir išplėtos kompetencijos perkeliamos į praktiką;
- glaudžiau *bendradarbiaujant* su savivaldybės mokyklomis, *įtraukiant* vadovus, metodinius būrelius ir (ar) kitus bendruomenės narius, *stiprinti* PKT renginiuose dalyvavusių pedagogų motyvaciją taikyti mokymosi patirtį;
- interneto svetainėje *plėtoti* pagalbos pedagogams UTA įgyvendinimo klausimais galimybes, *papildant* svetainę praktinės veiklos pavyzdžiais;
- *patikslinti* svetainės puslapius, *atnaujinant* aktualius dokumentus / medžiagą (nacionalines prioritetines 2023–2025 m. kvalifikacijos tobulinimo sritis, Programų sąrašą ir pan.).